

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/35/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124201871
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kordošová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124201871.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. U., narodená X.X.XXXX, trvale bytom A. rad XXX/X, N., teraz u matky, dieťa otca: K. S. U., narodený X.X.XXXX, H. XXXX/XX, N., zastúpený: JUDr. Michaela Šteingerová, advokátka, Záhradnícka 24, Prievidza, a matky: X. U. N.č, narodená X.X.XXXX, občianka I. republiky, trvale bytom H. XXXX/XX, N., teraz: K. K. XX, D., I. republika, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- Návrh sa z a m i e t a.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletej Q. sa návrhom datovaným 5.3.2024 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, v ktorom opisoval, že s matkou dieťaťa uzavreli manželstvo pred Matričným úradom v N. dňa XX.X.XXXX. Manželstvo je zapísané v knihe manželstiev K. úradu N., zväzok XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX. Do manželského zväzku vstupovali partneri z lásky a vzájomnej náklonnosti; u oboch išlo o prvé manželstvo. Keďže manželka je občiankou I. republiky, po uzavretí manželstva sa manželia dočasne presťahovali do D. a v I. sa im dňa X.X.XXXX narodila dcéra Q. U., ktorá má teraz 2 roky a 10 mesiacov. Až na menšie nezhody bolo manželstvo rodičov spočiatku harmonické. Po približne dvoch rokoch, spoločne prežitých v I., sa v lete roku 2023 rodina spoločne rozhodla presťahovať na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že im skončila platnosť nájomnej zmluvy v I. a prenajímateľ im chcel nájom zvýšiť na dvojnásobok, s čím nesúhlasili. Pôvodný zámer bol taký, že na území Slovenska budú účastníci žiť len v priebehu letných mesiacov (tak ako po minulé roky) a následne sa presunú ďalej (zvažovali Z. alebo N.). Následne sa však v septembri minulého roka spoločne rozhodli, že natrvalo zostanú žiť na Slovensku a že si tu vybudujú domov a zázemie aj pre dcéru Q.. Išlo o vzájomnú a vopred uváženu dohodu manželov. Na podklade tejto dohody (trvalého žitia na Slovensku) spoločne začali manželia podnikať kroky k trvalému usadeniu sa práve na území Slovenskej republiky. Všetci účastníci mali nahlásený trvalý pobyt v SR, dcéru Q. prihlásili k pediatrovi na Slovensku, aj predškolské zariadenie tu dcéra riadne denne navštevovala. Maloletá má zriadené zdravotné poistenie i založené sporenie na Slovensku. Po trvalom presťahovaní a usídlení sa celej rodiny na území Slovenskej republiky žili manželia s dcérou v rodinnom dome v N., ktorého výlučným vlastníkom je otec navrhovateľa. Tam mali manželia aj nahlásené trvalé bydlisko. Otcovi navrhovateľa uhradili náklady spojené s bývaním (platila ich manželka z jej bankového účtu v prospech manželovho otca). Zároveň začali účastníci realizovať rekonštrukciu obytných miestností v rodinnom dome, kde bývali ako rodina. Renovovali štyri miestnosti vrátane nových podláh, vymaľovali, kúpili nový nábytok (ďalší nábytok si nechali priviezť zo I., kde bol dovtedy uskladnený), elektroniku, dekorácie a iné. Napokon si zaobstarali aj dve mačiatka z útulku.

2. Navrhovateľ ďalej konštatoval, že medzi ním a manželkou došlo v priebehu posledného obdobia k vzájomnému odcudzeniu sa, vznikali medzi nimi čoraz častejšie nezhody a hádky, a to aj napriek tomu, že absolvovali párovú terapiu za účelom záchrany manželstva. Bohužiaľ, k odstráneniu rozporov

medzi nimi nedošlo a rozhodli sa rozviesť. Manželka ako dôvod nezhôd uvádza povahu a správanie manžela, avšak na vyrovnaný vzťah sú podľa navrhovateľa vždy potrební dvaja a nikdy nie je možné z rozpadu vzťahu obviňovať len jedného z manželov. Po tomto rozhodnutí prebiehali medzi rodičmi diskusie ako budú ďalej vychovávať dcéru Q.. Matka najskôr uviedla, že sa chce s dcérou presťahovať do I., s čím otec zásadne nesúhlasil. Dohodli sa však, vzhľadom na vzájomnú dôveru medzi sebou, že jej dá navrhovateľ písomný súhlas, aby tam mohla dočasne s dcérou niekedy vycestovať. Následne sa účastníci dohodli, že manželka si nájde svoje vlastné bývanie v PX.h. Za týmto účelom manžel na dva týždne odcestoval do zahraničia, o čom manželku informoval. Počas manželovej neprítomnosti si s dcérou každý deň telefonoval, pričom manželka sa ani raz nezmenila (ani nenaznačila), že by sa chystala aj s dieťaťom odcestovať. Štyri dni pred návratom otca zo zahraničia naspäť domov zažil obrovský šok, keďže nepredpokladal, že by mohla manželka odísť s dcérou neplánovane do cudziny. O ich odchode sa dozvedel manžel až prostredníctvom emailovej komunikácie, ktorú mu manželka zaslala dňa 16.2.2024, kedy sa s maloletou už nachádzali v I.. Konanie manželky považuje manžel za absolútne protizákonné, najmä z toho dôvodu, že manželka bez jeho súhlasu vytrhla ich dcéru z jej rodinného zázemia, bezpečného domova a známeho prostredia, v ktorom mala maloletá Q. zabezpečené všetky predpoklady na plnohodnotné bývanie a riadne fungovanie, a dieťa vzala do neznámeho prostredia, v ktorom nikdy predtým nežilo. Dňa 19.2.2024 otca emailom kontaktovala splnomocnená právna zástupkyňa matky, ktorá uviedla, že manželka sa rozhodla aj s dcérou zostať v I. a v jej mene podá návrh na rozvod manželstva na Okresný súd Trnava. Ani advokátka manželky nijakým spôsobom nespochybnila a nepoprela skutočnosť, že manželka skutočne bez súhlasu manžela odviekla dcéru do cudziny. Otec sa obrátil so žiadosťou o pomoc na Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže vo veci konania o návrat maloletej dcéry z cudziny naspäť na územie I.. Navrhovateľ teraz stratil k manželke akúkoľvek dôveru, obáva sa, že podobného konania sa manželka dopustí aj v budúcnosti a z tohto dôvodu žiada súd, aby striktné stanovil zákonné mantinely upravujúce výkon rodičovských práv a povinností k maloletej dcére pre oboch rodičov.

3. Upozornil, že s manželkou sa nikdy nedohodli na vysťahovaní dcéry do cudziny, manželka nepožiadala súd, aby jej udelil súhlas s vysťahovaním dieťaťa do cudziny, a preto manželka konala protizákonne, dopúšťa sa tzv. rodičovského únosu a on ako druhý rodič môže žiadať nariadenie návratu dieťaťa. Podľa § 367 ods. 1 CMP sa v tomto konaní domáha otec nariadenia takého neodkladného opatrenia, aby rodič, ktorý má maloletého pri sebe (matka), maloletého odovzdal do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Poukázal na ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Podľa odseku 5 tohto ustanovenia, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. V tejto súvislosti citoval otec z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoP/14/2014 zo dňa 9.9.2014, že matka (rodič) si musí uvedomiť dôležitosť otca (druhého rodiča) v živote ich detí. Spoločne trávené chvíle s otcom sú pre maloleté deti prínosné tak po stránke emočnej, ako aj po stránke intelektuálnej (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 295/06). Rodič, ktorý s dieťaťom trvale nežije, má právo na čo možno najširší kontakt s dieťaťom, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnějšíou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napravitelná. V zmysle rozhodnutia IV. ÚS 625/2018 zo dňa 16.11.2018, súd pri úprave styku otca s dieťaťom vychádzal zo základného práva každého dieťaťa byť čo najviac v bezprostrednom osobnom kontakte s oboma rodičmi a predovšetkým v situácii, kedy je dieťa zverené do starostlivosti jedného z rodičov, aby aj druhý rodič mal reálnu možnosť nielen sa s dieťaťom stretnúť, ale aj podieľať sa na jeho výchove, byť s ním kontakte, byť dieťaťu nablízku.

4. Pokiaľ ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Q., otec navrhoval, aby súd zveril túto do striedavej rodičovskej starostlivosti, lebo otec má záujem rovnako sa plnohodnotne a v totožnom rozsahu ako matka podieľať na výchove dcéry. Otec má s dcérou vytvorený veľmi pozitívny,

blízky a priateľský vzťah a súčasne tak má dcéra vytvorené všetky predpoklady na plnohodnotné fungovanie a rozvíjanie sa u otca, ktorý by zabezpečoval podľa jeho návrhu starostlivosť o Q.B. každý prvý a druhý týždeň v kalendárnom mesiaci a matka každý tretí a štvrtý týždeň v kalendárnom mesiaci so striedaním dieťaťa v pondelky. Výživné by sa neurčovalo. Otec sa nebránil tomu, aby orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately prišiel k nemu domov a vykonal všetky šetrenia za účelom náležitého zistenia skutkového stavu a preverenia, či je jeho bydlisko vhodné pre výchovu a vývoj dcéry. K návrhu pripojil otec tieto listiny: rodný list maloletej Q. narodenej 5.5.2021 v I. republike; výpis z knihy narodení maloletej Q. slovenskej národnosti a príslušnosti I. republiky; potvrdenie o pobyte maloletej v N., A. rad XXX/X; potvrdenie o poisťnom vzťahu maloletej Q. v DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s.; potvrdenie pediatričky o pacientke Q. v jej ambulantnej starostlivosti; potvrdenie o návšteve materskej školy maloletou; potvrdenie o investičnom životnom poistení; email od advokátky manželky; sobášny list účastníkov, ktorí uzatvorili manželstvo 31.7.2019 v N..

5. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 33P/35/2024 súd zistil, že manželka podala návrh o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k ich maloletej Q.. Vo svojom návrhu opisovala, že manželstvo uzatvárali účastníci po päťročnej známosti na základe vzájomnej citovej náklonnosti. Manžel prišiel do I. v roku 2017, v I. podnikal a mal tam povolený dlhodobý pobyt. Od roku 2017 žili spolu nepretržite v D.. Aj po uzavretí manželstva žili spoločne v I., v D.. Na Slovensko cestovali len na letné prázdniny. Dcéra Q. sa narodila v I., v I. je zdravotne poistená, má zabezpečenú zdravotnú starostlivosť a do škôlky chodí v D.. Minulý rok v júli pricestovali manželia na I. a zvažovali, či neostanú žiť na I. trvalo. Manžel sa však často správal k manželke nevhodne už v čase, keď bola tehotná, vyvolával konflikty a hádky aj pre úplné malichernosti. Jeho správanie často prechádzalo do agresivity, a to aj do fyzickej. Takto sa správal aj k svojmu otcovi, u ktorého počas pobytu na I. manželia bývali. Otec manžela sa napokon v dôsledku opísaného spôsobu správania musel zo svojho rodinného domu odsťahovať k druhému synovi. Manžel bol aj na psychiatrickom vyšetrení, ktoré potvrdilo u neho depresie a poruchu prispôsobenia. V snahe udržať manželstvo účastníci v D. spoločne absolvovali psychoterapeutické online sedenia počas jedného roka, žiaľ bez výsledku; situácia sa postupne zhoršovala a negatívne dopadala aj na dcéru. Manželka napokon po dlhom zvažovaní dospela k presvedčeniu, že snaha udržať manželstvo bude bezvýsledná a po Vianočných sviatkoch sa definitívne rozhodla odísť žiť aj s dcérou Q. do I.. Pre prípad rozvodu manželstva navrhovala matka zveriť dieťaťa do svojej starostlivosti, lebo ho od narodenia vychováva, stará sa o neho. Otec má k dieťaťu vybudovaný tiež vzťah, avšak počas vzájomného spolužitia sa venoval hlavne podnikaniu a záľubám. Často odchádzal z domu aj na dlhší čas bez toho, aby povedal kam ide a kedy sa vráti. Výšku výživného od otca na maloletú navrhla matka po 400 eur mesačne, príjem otca nepozná. Ako živnostník podniká v F. republike aj na I.; prevádzkuje obchodné spoločnosti v F. republike, a to obchodnú spoločnosť E. HR s.r.o. a obchodnú spoločnosť H. Z. s.r.o. Manžel vlastní aj byt v D., ktorý prenajíma. Vzhľadom na skutočnosť, že matka s dcérou žijú v x, navrhla, aby sa styk otca s dieťaťom neupravoval, ich stretávanie by si rodičia dohodli podľa možnosti otca zdržiavať sa v I..

6. Podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (ktorého ustanovenia sa použijú aj na konania podľa Civilného mimosporového poriadku v zmysle jeho § 2 ods. 1, ak tento zákon neustanovuje inak), v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (§ 326 ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (§ 326 ods. 2). Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 ods. 1 veta prvá). Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené (§ 331 ods. 1 veta druhá).

7. Podľa článku 28 ods. 3 a 4 vyhlášky MZV ČSR č. 207/1964 Zb. o Zmluve medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach (ktorá platí vo vzťahu ku všetkým nástupníckym štátom SFRJ: Bosna a Hercegovina, Chorvátsko, Severné Macedónsko, Slovinsko a Srbsko), ostatné právne pomery medzi rodičmi a deťmi, najmä úprava výchovy a výživy dieťaťa, sa spravuje právnym poriadkom zmluvnej strany, občanom ktorej je dieťa (3). Na rozhodovanie o právnych pomeroch podľa

ustanovení odsekov 1 a 3 je príslušný ako orgán zmluvnej strany, občanom ktorej je dieťa, tak i orgán zmluvnej strany, na území ktorej dieťa žije (4). Podľa článku 31 citovanej vyhlášky, ak treba urobiť opatrenia na ochranu záujmov občana jednej zmluvnej strany, ktorého pobyt alebo majetok je na území druhej zmluvnej strany, upovedomí sa o tom ihneď diplomatická misia alebo konzulárny úrad zmluvnej strany, o občana ktorej ide. V neodkladných prípadoch urobí orgán druhej zmluvnej strany príslušné predbežné opatrenia podľa právneho poriadku svojho štátu a podá potom ihneď správu príslušnej diplomatickej misii alebo konzulárnemu úradu. Takéto opatrenia zostanú v platnosti, dokiaľ orgán príslušný podľa ustanovenia článku 30 odsek 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/207/19650108>>tejto Zmluvy nerozhodne inak.

8. Podľa § 367 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (1). O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví (2).

9. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie vyžadujúce okamžitý a bezodkladný zásah súdu. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila nevyhnutnosť zásahu súdu v rodine, v ktorej sa úprava pomerov javí ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o dieťa. Potreba (bezodkladného) zabezpečenia ochrany maloletých vyplýva aj z ustanovení Zákona o rodine. Sleduje sa vždy najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, tiež duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie jeho vývinu, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a jeho vlôh, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s príbuznými, blízkymi osobami a pod. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je dôležitá povinnosť súdu poskytnúť ochranu nielen tomu účastníkovi, ktorý sa jeho vydania domáha, ale tiež tomu, komu sa týmto návrhom žiada uložiť nejaká povinnosť. V neodkladných prípadoch s cudzím prvkom možno použiť i právny poriadok svojho štátu, i keď je dieťa občanom druhého štátu a tam aj momentálne s matkou žije. V danej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa však nevystala potreba naliehavej ochrany dieťaťa jeho zverením do striedavej výchovy oboch rodičov.

10. S ohľadom na počiatočnú etapu tohto konania i konania o rozvod manželstva rodičov maloletej Q., kedy súd nepozná zo svojej doterajšej činnosti pomery v rodine dieťaťa a rozhoduje výlučne na základe predložených listín účastníkov o návrhu otca na neodkladné zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorých podmienky v domácnostiach nemá prešetrované a do siedmich dní určených zákonom na rozhodnutie tieto ani nie je možné riadne zistiť, navyiac keď matka s maloletou momentálne odišla mimo územie Slovenska, neostávalo súdu iné, ako návrh otca pre potrebu rozsiahlejšieho dokazovania (aj v rámci rozvodového konania napr. výsluchom účastníkov) i pre krátkosť času na rozhodnutie o tomto návrhu, zamietnuť. Nebola preukázaná neodkladnosť potreby zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ani žeby takáto forma starostlivosti bola v najlepšom záujme maloletej dvojročnej Q. nachádzajúcej sa aktuálne v I..

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, lebo tento zákon neustanovil ani účastníci nenavrhli inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať na tunajšom súde v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie (§ 357 písm. d) CSP). V odvolaní treba uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku; ďalej proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).